

Aan de gemeenteraad

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Ons kenmerk	Behandeld door:	Telefoon	Bijlagen:
		0086182305	Jiske Sloot		3

Onderwerp:

Regionaal jaarverslag startWijzer 2022-2023

Beetsterzwaag, 14 mei 2024

Verzonden op: 16 mei 2024

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u ter kennisname het 'Regionaal jaarverslag Doorstroompunt startWijzer 2022-2023' aan. Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet brengen wij op deze manier verslag uit over het gevoerde leerplichtbeleid en de resultaten daarvan.

De gemeenten die betrokken zijn bij startWijzer zijn Achtkarspelen, Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf. Smallingerland is contactgemeente en ontvangt jaarlijks rijksmiddelen voor het uitvoeren van alle werkzaamheden. Binnen de regio wordt al vele jaren samengewerkt. In 2019 is deze samenwerking formeel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Algemeen

In de regio stonden in het beschreven schooljaar 37973 (stijging van 1860) leerlingen ingeschreven binnen het (speciaal) basisonderwijs, voortgezet onderwijs, het speciaal (voortgezet) onderwijs en het MBO (tot 18 jaar). Daarvan waren er 4566 leerlingen woonachtig in Opsterland. Dat is een daling van 316 leerlingen ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze daling zit vooral in het aantal leerlingen in het primair onderwijs.

Wat MBO leerlingen betreft, wordt er onderscheid gemaakt tussen leerlingen tot 18 jaar en leerlingen van 18 jaar en ouder. Leerlingen die 18 jaar of ouder zijn vallen namelijk buiten de leer-en kwalificatieplicht. Een startkwalificatie is een diploma voor HAVO, VWO of MBO niveau 2.

Er zaten 2362 (2644) leerlingen uit de gemeente Opsterland op een reguliere basisschool (inclusief het speciaal basisonderwijs (sbo). Wetmatig valt dit onderwijstype onder het regulier onderwijs). Daarnaast bezochten 60 leerlingen het speciaal onderwijs (so), dit is een daling van 11 leerlingen. Verder gingen er 1711 leerlingen naar het reguliere voortgezet onderwijs en 74 leerlingen naar het voortgezet speciaal onderwijs. Tot slot waren er 363 leerlingen tot 18 jaar die naar het MBO gingen.

Verzuim

Leerlingen die veel verzuimen lopen een groter risico om het onderwijs zonder startkwalificatie te verlaten. Jeugdigen met een startkwalificatie verdubbelen hun kans op werk en komen vijf keer minder vaak voor in criminaliteitscijfers.

Het relatief verzuim (meer dan 16 uur verzuim in 4 weken) en het overige verzuim (minder dan 16 uur verzuim in 4 weken) in het voortgezet onderwijs is gestegen. In het MBO is juist een daling te zien. Er is weinig sprake van luxe verzuim (afwezigheid zonder toestemming van de school). Het is aan scholen om het relatief verzuim te melden. De ene school is daar consequenter in dan de andere. In het primair onderwijs wordt verzuim minder vaak gemeld. Ook het moment waarop een melding gedaan wordt verschilt. Dit heeft invloed op de cijfers.

Er zijn vanuit Opsterland geen verwijzingen naar HALT gedaan en er is geen proces verbaal opgemaakt in verband met verzuim. Beide maatregelen worden gezien als een middel en niet als een doel. Preventie en ondersteuning krijgen voorrang op het inzetten van dergelijke maatregelen.

Thuiszitters

Het begrip thuiszitters is een ruim begrip waarbij we denken aan jeugdigen die eigenlijk naar school zouden moeten, maar thuiszitten. In de Leerplichtwet en in het jaarverslag gaat het echter alleen om de jeugdigen die ongeoorloofd (dus zonder geldige reden) langer dan 4 weken aaneengesloten thuis zijn (langdurig relatief verzuimers) én leerplichtige jeugdigen zonder schoolinschrijving (absoluut verzuimers). Deze leerlingen worden gemeld bij de leerplichtambtenaar en door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs po en vo bij de onderwijsinspectie. De groep "officiële thuiszitters" is voor Opsterland niet heel groot, 7 in het schooljaar 2022/2023.

De totale groep thuiszittende leerlingen is groter, maar doordat er geen grondslag is om als leerplicht deze gegevens te ontvangen, hebben we deze groep 'geoorloofde thuiszitters' nog niet goed in beeld. Dit betreffen leerlingen met een (aflopende) vrijstelling of leerlingen met een zorgelijk (ziekte)verzuim (bijv. lichamelijke of psychische klachten). Op deze groep willen we graag samen met het onderwijs en GGD beter zicht krijgen, de groep verkleinen, de duur van het thuiszitten verkorten en natuurlijk waar mogelijk het thuiszitten voorkomen. Daarom is dit onderwerp ook opgenomen in het actieplan van de regio.

In het schooljaar 2021-2022 is het provinciale thuiszittersprotocol aangepast, waarin ook de jeugdigen die geoorloofd afwezig zijn een plek hebben gekregen. Omdat deze groep leerlingen niet verplicht gemeld hoeft te worden, vraagt dit om een zorgvuldige aanpak, waarbij het onderwijs, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, startWijzer en gemeenten samenwerken. Regionaal is hiervoor een thuiszitterstafel opgericht, die o.a. alle thuiszitters (geoorloofd en ongeoorloofd) goed in kaart probeert te brengen. Het is aan deze regionale thuiszitterstafel om uitvoering te geven aan dit aangepaste provinciale protocol. In het schooljaar 2022-2023 zijn hier kleine stappen in gezet. Ons streven is om hier in 2023-2024 de laatste stap in te zetten, om daadwerkelijk de analyse te maken van de problematiek van thuiszittende leerlingen en dat te vertalen naar beleid.

Voortijdig schoolverlaters

In onze regio zien we, net als in de rest van het land, helaas een stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV'ers). In het schooljaar 2022-2023 verlieten 796 nieuwe jongeren voortijdig het onderwijs. Een jaar eerder waren dat er 679. Van voorgaande schooljaren zijn er in totaal nog 949 schoolverlaters in beeld, waarmee het totaal aantal voortijdig schoolverlaters op 1745 komt. Daarvan gingen er 253 weer terug naar school.

In Opsterland zijn er 64 schoolverlaters van 18 jaar of ouder bij gekomen in het schooljaar 2022-2023. Dit is meer dan het schooljaar daarvoor. Vanuit vorige schooljaren waren er 87 VSV'ers in beeld. Het totaal voor 2022-2023 komt daarmee op 151. Het grootste deel van deze VSV'ers (58) wordt getypeerd als zogenaamde opstappers. Zij willen niet langer naar school maar aan het werk. Een ander groot deel (43) is overbelast. Dat betekent dat zij door een opeenstapeling van problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om een opleiding te volgen. Van de 151 VSV'ers zijn er gedurende het schooljaar 58 uitgestroomd. Daarvan gingen 24 jongeren terug naar school, 19 gingen aan het werk en 15 jongeren stroomden uit onder 'overig'.

Jongeren in een kwetsbare positie

StartWijzer heeft de wettelijke taak om jongeren in een kwetsbare positie (JKP) te monitoren en indien nodig te begeleiden naar een volgende stap richting vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. Volgens de wettelijke definitie vallen hieronder: jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, vmbo-basisberoeps en de entree-opleiding. In regionaal verband is afgesproken om ook jongeren van de internationale schakelklas indien nodig begeleiding te bieden.

In totaal zijn de consultants bij 707 JKP's uit de regio betrokken geweest, dit is een daling ten opzichte van het vorige jaar. In het schooljaar 2021-2022 is er ondersteuning geboden aan 71 JKP'ers uit de gemeente Opsterland.

Tot slot

De samenwerking met startWijzer verloopt goed. Daarbij weet startWijzer zich goed te positioneren als partner voor de hele regio. Er zijn korte lijnen op zowel beleids- als uitvoerend niveau. Gezamenlijk zorgen we ervoor, dat zoveel mogelijk jongeren het onderwijs met een startkwalificatie verlaten. De wethouders met onderwijs in portefeuille, worden twee keer per jaar meegenomen in actuele ontwikkelingen die zich voordoen. Vanuit dit bestuurlijke overleg is het verzoek gekomen om een informerende raadsbijeenkomst te organiseren over het Doorstroompunt startWijzer/leerplicht voor de raadsleden van de OWO gemeenten. Hiervoor wordt een aparte uitnodiging verstuurd.

Contact

Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben. Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met Jiske Sloot, beleidsadviseur jeugd en onderwijs, via jiske.sloot@opsterland.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Sandra van 't Hooge

de burgemeester,

Andries Bouwman

b.a

D.L. Durksz